

Helveneren muistutus Vartiosaaren osayleiskaavaehdotuksesta (nro 12889)

Asiaa koskevassa päätösehdotuksessa 28.11.2023 todetaan, että **maankäytön yleissuunnittelupalvelu pyytää kaavaehdotuksesta lausunnot**. Tällaista lausuntoa ei kuitenkaan ole toistaiseksi pyydetty helsinkiläisiltä venekerhoilta, joiden toimintaan mm. mahdollinen sillan rakentaminen vaikuttaa erittäin merkittäväällä tavalla.

- **Tällä perusteella Helvene, edustaen kaikkia helsinkiläisiä venekerhoja esittää oheisen muistutuksen osayleiskaavaehdotuksesta.**

1. Lähtökohtana päätösehdotuksessa on ainoastaan yksi ratkaisumalli, jonka mukaan pääyhteys saareen on Laajasalon suunnasta Reposalmeen osoitettu **jalankulkusilta**, joka on tarkoitettu ensisijaisesti **jalankulkuun** ja toissijaisesti saaren pääkäyttötarkoitusta, eli yleistä virkistystä palvelemaan välttämättömään **huoltoajoon**, jotta saaren arvot voidaan turvata.

Helvene on jo aiemmin lausunut, että siltavaihtoehto ei ole ainoa vaihtoehto. Tuolloin vaihtoehtoina olivat kolme silta- ja lauttavaihtoehtoa. Nyt on vain yksi siltavaihtoehto selvitetty. Tällä menettelytavalla kaupunki on sulkenut kokonaan muut vaihtoehdot kuin sillan. Päätöstekstissä todetaan, että lausunnoissa ja mielipiteissä esitetyt asiat on otettu huomioon kaavatyössä siten, että on laadittu tarvittavat selvitykset sekä suoritettu vaikutusten arviointia tarpeen mukaisessa laajuudessa.

Helvene pyytää saada muistuttaa, ettei edellä mainittu toteamus tarvittavien selvitysten laatimisesta pidä paikkaansa. Vain siltavaihtoehdosta on laadittu erillisselvitys kustannusvaikutuksineen, mutta Helveneren lausunnoissaan esittämistä muista vaihtoehdoista mitään vastaavaa selvitystä ei ole laadittu.

Myös siltavaihtoehdon selvitys on rajoittunut vain yhteen malliin. Helvene kiinnittää huomiota siihen, että mm. Penttinen Katri + Borgarsdottir Sandelin Silja esittivät yksimielisesti hyväksytyssä vastaehdotuksessaan seuraavaa: ”Lautakunta edellyttää, että jatkosuunnittelussa selvitetään vielä yhtenä vaihtoehtona mahdollisuutta rakentaa Reposalmeen avattava silta. Muunlaiseen siltaratkaisuun päädyttäessä Jatasalmessa veneväylä tulee olla muutettu sellaiseksi, että veneily on mahdollista kaikille Laajasalon ja Tammisaloon laitureissa nykyisin oleville veneille viimeistään siinä vaiheessa, kun silta Reposalmeen valmistuu.”

Helvene toteaa lisäksi myös, että siltavaihtoehto ja sen rakennustapa on Helsingin kaupungin välttämätöntä ratkaista yksiselitteisesti ennen kuin silta-asia ratkaistaan lopullisesti vesilain mukaisessa vesilupaprosessissa. Maankäyttö- ja rakennuslain ja vesilain mukaisesti kaavalla osoitetaan paikka sillalle.

- **Helvene esittääkin, että kokonaiskuvan muodostamiseksi ja päätöksenteon perustana käytettäväksi myös muista kulkuyhteysvaihtoehdoista laaditaan edellä tarkoitettu kattava selvitys. Selvityksistä puuttuu kokonaan**

lauttavaihtoehtoselvitys. Lisäksi veneväylän rakentaminen on ajoitettava siten, että se on käytettävissä, kun sillan rakentamistyö alkaa.

2. Jatasalmen ruoppauksen osalta ympäristö- ja kustannusvaikutukset tulee selvittää ennen päätöksentekoa. Suunnitelman mukaan "*... 2,4 m syvyisen veneväylän tulisi olla vähintään 20 m leveä ... ruoppaus muuttaisi rantaviivaa ... Ruoppausmassaa tulisi yli 500 m³, mikä edellyttää ympäristölupaa ruoppaushankkeelle ... kustannusarvioiksi ... 120 000 €*". Tämä kustannusarvio voi olla pahasti alakantissa. Sitä varten ei nimittäin ole lainkaan selvitetty ruopattavaksi ehdotetun alueen sedimenttejä, vaikka pitäisi kun kerran Reposalmen puolella "*pintasedimenteissä (0–0,3 m) esiintyy meriläjityskelvotonta sedimenttiä ... Osa sedimenteistä luokitellaan maalle nostettuna pilaantuneiksi maiksi. Lisäksi sedimenteissä esiintyy sulfidipitoisia savia, joiden happamoitumisriski tulee huomioida, mikäli sedimenttejä ruopataan maalle.*" Mikäli se oli Porolahden jätevedenpuhdistamo (<https://www.strang.fi/laajasalo/>), joka likasi Reposalmen pohjan, samalla täytyi myös Jatasalmen saada osansa saasteista. Nyt ruoppauksen vaikutukset ympäristöön ja sitä kautta esimerkiksi kalastukseen eivät ole tiedossa, eivät myöskään ruoppauskustannukset, jotka voivat kohota merkittävästi, jos työn tuloksena on 500 m³ meriläjityskelvotonta maata.

➤ **Helvene esittää, että ennen suunnittelun etenemistä edellä olevat selvitykset on tehtävä.**

3. Lisäksi päätökseen sisältyy malli, jonka mukaan rannoille on osoitettu **neljä venesatamaa**, jotka on tarkoitettu päiväkäyttöön. ”Venesatamien yhteyslaiturit mahdollistavat saaren perinteisen vesiliikenteen. Kulku huviloille tapahtuu pääosin vesiteitse, koska saaren topografia, saaren arvot ja suunniteltu virkistyskäyttö rajoittavat kulkuyhteyksien rakentamista saaren läpi huviloille. Luonnonsuojelualueilla kulkua ohjataan tarvittaessa luontoarvojen säilyttämiseksi.”

Helvene toteaa, että edellä olevat perustelut neljän venesataman rakentamiselle Vartiosaareen ovat erittäin kummalliset.

Ensiksikin kyse näissä ”venesatamissa” ei voine olla mistään sellaisesta venesatamalle tunnusomaisesta infrastruktuurista, kuten WC- peseytymis- ja polttoaineen jakelumahdollisuudesta. Näin ollen puhuminen venesatamasta antaa aivan virheellisen kuvan. Toiseksi Helveneen käsityksen mukaan olemassa oleville saaren huviloille nämä ”venesatamat”, joiden käyttö on rajattu ainoastaan päiväkäyttöön, eivät missään tapauksessa voi olla ymmärrettävissä seuraavalla tavalla: ”Kulku huviloille tapahtuu pääosin vesiteitse”.

- **Helvene esittääkin, että päätösehdotuksessa oleva maininta venesatamista korjataan muotoon, joka kuvaa niiden todellista luonnetta eikä johda harhaan. Riittänee, että puhutaan laitureista.**

Helsingissä 18.12.2023

Matti Piispanen
Puheenjohtaja

Jan Hörhammer
Varapuheenjohtaja